

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Hetedik évfolyam.

30. szám.

Szerkeszti:

Székelyudvarhely, 1909. július 29.

Előfizetési ára: községeknek, valamint kör-
és községi jegyzőknek egész évre 6 korona.
Egyes szám ára 50 fillér.

Dr. Keith Ferencz,
várm. tb. főjegyző.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székely-
udvarhely, Árpád-utca 3. sz., hová az elő-
fizetési pénzek küldendők.

II. További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

227.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

26000—VII. szám.

A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisítását tilalmazó 1895. évi XLVI. t.-cz. életbe lépte óta eltelt idő alatt meggyőződtem arról, hogy a törvény végrehajtása — bár e tekintetben az utóbbi időben határozott javulás mutatkozott — általánosságban nem felel meg a követelményeknek.

Igen fontos érdekek fűződnek pedig ahhoz, hogy az emberi fogyasztásra szolgáló élelmiszerek, az állati takarmányok, a termelésre szolgáló vetőmagvak és föld termőképességének fentartására szolgáló műtrágyák hamisítatlanul és tisztán és a jelzett vagy megkívánt értéküknek megfelelően kerüljenek forgalomba, de nem csak az egyes cikkeket vevők, vagy fogyasztók, hanem egész közigazdaságunk érdekében áll az, hogy a magyar termékek hamisítatlansága és jó híre biztosítható, annál is inkább, mert a nyugati államok a mezőgazdasági termények és élelmiszerek hamisítása ellen mind szigorubb törvényeket hoznak és féltő, hogy a hamisítások miatt hírnevükben megfogyatkozott paprika, lipói túró és vaj a külföldi piacokról kiszorulnak.

Mivel pedig a törvény helyes végrehajtásának legfőbb akadályát abban látom, hogy a termékszertörvény szigoruan körülírt szabályokhoz kötött és nagyobb gyakorlatot igénylő mintavételt a különben is elfoglalt elsőfoku hatóságok nem mindenkor végzik a vonatkozó utasítások szemmel tartása mellett, szükségesnek tartom, hogy éppen a végrehajtás alapjául szolgáló mintavétellel a helyi viszonyoktól független szakközégeimet is megbízom, anélkül hogy a hatóságokat ezen jogaikban korlátoznám, illetve ezen kötelességök teljesítéséről felmenteném. Kiküldött szakközégeim tehát ez irányu működésükkel a hatóságok támogatására fognak szolgálni.

Ezen felül szükségesnek találtam azt is, hogy a mintavételt a legtöbb helyen minden felügyelet nélkül teljesítő hatóság, rendőri, egészségügyi és vásárbiztosi (vásárfelügyelői) közegek tevékenysége szakközégeinek, viszont a vegyvizsgáló állomások működése egymásnak ellenőrzése alá helyeztessék.

Hangsúlyozni kívántam, hogy ezen intézkedésemet az illető tisztviselők és közegek tevékenységére buzditólag ható, hivatalos ellenőrzés szerveztségének szükségessége igényli.

Elrendeltem ennek következtében, hogy a kolozsvári m. kir. vegyikísérleti állomás vezetője és egy vegyész a törvényhatóság területén (minden hivatalos megkeresés vagy közvetlen gyanu fennforgása nélkül is) a törvény hatálya alá tartozó, valamint a törvény hatálya alá helyezendő élelmiszerekből és a mezőgazdasági terményekből a hatósági közegek közreműködésével minden olyan nyílt vagy zárt helyiségben, ahol azok előállítanak, tartatnak vagy árultatnak (V. R. 10. §.) ellenőrzési szemlét tartson és az előírt módokat szoros betartása mellett mintákat vegyen.

A vett mintákat az ellenőrzésre kiküldött szakközeg a hatóság közegeinek adja át kiküldött is az illetékes vegyvizsgáló állomáshoz azonnal beküldik.

Jogában áll azonban a kiküldöttnek a mintát vagy a másodmintát magával vinni, illetőleg a másodmintát egy másik, állami vagy törvényhatósági vegyvizsgáló állomáshoz küldeni.

Az ellenőrzéssel megbízott állomás a jelen rendeletem vételétől számított 8 nap alatt köteles lesz a törvényhatóság első tisztviselőjének bejelenteni, az állomás vezetőjének és azon szakközegének nevét és hivatalos rangját aki (akik) a törvényhatóság területén az ellenőrzésre és a mintavételre felhatalmazást kaptak.

A törvényhatóság első tisztviselőjét pedig ez uton utasítom, hogy ezen bejelentésről a elsőfoku hatóságokat (hatóságot) a bejelentés további közlése végett is értesítse azzal, hogy a kiküldött szakközegek magukat igazolják az elsőfoku hatóságnál illetve a községi előljárásnál arcképes

igazolvánnyal és az állomás által lepecsételt és aláírt kiküldési rendelettel melynek mintáját csatolom.*

Hivatalos megbízatás

mely szerint N. N. a m. kir. földmivelésügyi miniszter urnak 26000—909. VII-3. szám alatt kiadott általános rendelete értelmében felhatalmazást nyert, hogy az 1895. évi XLVI. t.-cz. határozmányai alá tartozó közforgalomba hozott mezőgazdasági termények, termékek és czikkek, valamint a törvény hatálya alá helyezhető élelmiczikkek hamisítatlanságának ellenőrzésére az ezen törvény végrehajtása tárgyában 1896. évi június hó 9-én 38286. szám alatt kiadott általános végrehajtási rendeletben előírt módon és helyeken a hatóság közbenjöttével helyszíni szemléket tartson és — hamisítatlanság esetében a minta árának utólagos megtérítése mellett — mintákat vegyen.

Kelt: .....

a megbízott névaláírása. aláírás és pecsét.

Felhivom a czímet, intézkedjék aziránt, hogy az elsőfoku hatóságok és a községi előljáróságok kiküldött szakközegeimnek mindenben a legnagyobb készséggel segélyükre mindenek és a helyszíni vizsgálatokhoz s a mintavételekhez szükséges egészségügyi és rendészeti közegeket támogatásukra küldjék ki.

Elvárom az elsőfoku hatóságok fejeitől, hogy ezen ellenőrző vizsgálatokon időnkint személyesen is részt vesznek illetve azokra az 1895. évi XLVI. t.-cz. határozmányai végrehajtásában dolgozó tisztviselőiket kiküldik és hogy a lehetőleg inkább gondoskodni fognak arról, hogy az egészségügyi és rendészeti közegek a kiküldött szakemberek szakszerű vezetése alatt a minta vételben magukat annyira begyakorolják, hogy a jövőben az összes élelmiczikkek valamint a szóban forgó törvény hatálya alá tartozó termények állandó ellenőrzésére képessé lesznek.

Ennél fogva részemről szükségesnek tartom azt is, hogy a törvényhatósági és rendezett tanácsu városok közül a nagyobb népességűek idővel külön e célra megbízható altisztekből álló vásárfelügyelői kart szervezzenek.

Utasítandó továbbá az elsőfoku hatóság, hogy a V. R. 11. §-a szerint mindenkor veendő másodmintát, ha azt a kiküldött magához nem veszi, az elsőfoku tárgyalásig lehetőleg — az az elsőfoku hatóság, melynek székhelyén vegyvizsgáló állomás van, feltétlenül — őrizze meg s tudassa a féllel (főleg a kisgazdával) hogy ő is vehet ellenmintát, vagy kérhet istállópróbát.

Ezen kívül szabadságában áll, amennyiben ezt a körülmények kívánatossá teszik aként intézkedni, hogy oly esetekben is, mikor a fél azt nem kéri, a másod vagy ellenminta is vegyelemeztesse és e czélból nem az első mintát vizsgáló illetékes állomáshoz, hanem egy másik leg-

közlebb eső állami vagy törvényhatósági vegyvizsgáló állomáshoz küldessék, amennyiben pedig bármely vizsgáló állomás szakvéleményében istállópróba tartását szükségesnek mondja, ezt feltétlenül el kell rendelni s az eredményről az állomást értesíteni és meg kell küldeni az állomásnak az elsőfokon hozott és meg nem feleltetett ítélet másolatát akkor, ha az eljárás az állomás kiküldöttének közbenjárására vagy mintavétele alapján vagy bármely módon lefolyt istállópróba alapján indult volt meg. Ha pedig két különböző vegyvizsgáló állomás szakvéleménye nem teljesen fedi egymást, az összes iratok közvetlenül hozzám terjesztendők fel.

Mivel pedig a járási és városi m. kir. állatorvos az elsőfoku hatóságnak szintén rendelkezésre áll, nincs észrevételem az ellen, ha az említett kir. állatorvosok oly esetekben, midőn székhelyükön (vagy az ahhoz tartozó pusztákon, majorokban) egyéb teendők végzése végett a tehenészetekben, (tejgazdaságokban) megjelennek, ott havonként legfeljebb egyszer — a tej kezelését illetőleg ellenőrzést tartsanak, illetve az onnan eladásra kerülő tejekből szabályszerű mintákat vegyenek és azokat az illetékes vegyvizsgáló állomásnak megküldjék.

Az istálló próbákat a járási (városi) m. kir. állatorvosok valamint a helyhatósági állatorvosok is végezhetik. A m. kir. és a helyhatósági állatorvosok működésüket azonban csakis az ez iránt kiadandó részletes utasításom alapján kezdtetik meg.

Végül felhivom a czímet, figyelmeztesse az elsőfoku hatóságokat és ezek útján a hatósági orvosokat, valamint az állami és helyhatósági állatorvosokat, hogy a felsorolt közegek csak az ellenőrzésre és mintavételre vannak feljogosítva, azonban arra, hogy a tej vagy bármely mezőgazdasági termény stb. hamisított voltát avagy hamisítatlanságát megállapítsák, joguk nincsen, az ő véleményük alapján tehát érdemleges ítéleteket hozni nem lehet.

Ezen rendeletem a hatóságoknak szakközeg kiküldése iránt a végrehajtási rendelet 14. §. 5. pontjában körülírt jogát, valamint az országos tejgazdasági felügyelőség közegeinek a tej és tejtermékek ellenőrzésére kapott megbízatását nem érinti és a vetőmagvak közforgalmának ellenőrzése az 1907. évi június hó 22-én 66600—907. VI-3. szám alatt kiadott rendeletem értelmében ezentul is a m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomások által teljesítetik.

Budapest, 1909. május 1-én.

Darányi.

4649—909. szám.

Székelyudvarhely város tanácsának és rendőrkapitányának s a három járás főszolgabírájának.

Tudomás végett, továbbá a községi előljáróságok, hatósági orvosok és állatorvosok megfélelő értesítése, illetve figyelmeztetése céljából köz-

*) A rendeletben hivatkozott minta a következő:

löm. Egyttal jelzem, hogy a kolozsvári állami vegykísérleti állomástól nyert értesülesem szerint e vármegye területén dr. Fabinyi Rudolf egytemi rendes tanár, udvari tanácsos és a jelzett vegykísérleti állomás főnöke, továbbá Losonczy Ernő kir. vegyész fogja az előirt ellenőrzést és mintavételt teljesíteni.

Székelyudvarhely, 1909. július 23-án.

Alispán helyett:
Dr. Paál, főjegyző.

228.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám. 4144—909.

Tárgy: A házalók munkásigazolványának bevonása.

A három járási főszolgabírónak, Székelyudvarhely város főkapitányának, valamennyi községi és körjegyzőnek s a községi előljáróságoknak.

Előfordultesetből kifolyólag, mikor a házaló előbben nyert munkásigazolványát be nem szolgáltatva, azt a gazdasági munkások részére megadott vasúti kedvezményes utazás igénybe vételére használta fel, utalok a földmivelésügyi miniszter urnak 68929—1905. sz. körrendeletére, mely 7722—1905. alisp. sz. rendelettel a vármegyei hivatalos lapban is közzététetett volt. Észereint mindazok, a kik munkásigazolványt olyan egyének részére szolgáltatnának ki, a kiket az meg nem illet, az előfordulható visszaélések, nevezetesen a kedvezményes vasúti utazás igénybevétele esetén, az államvasutak károsodásáért vagyoniilag is felelősök.

Elrendelem ennél fogva még azt is, hogy azoktól az egyénektől, a kik a házalási engedély megszerzéséhez szükséges előljárósági bizonyítványért jelentkeznek, ha azelőtti időből munkásigazolvánnyal rendelkeznének, azt az illetőktől vonják és hozzám az iratokkal terjesszék be. Azok részére pedig, a kik már házalási engedélyt nyertek, annak érvényben léte alatt a gazdasági munkásokat megillető igazolványt semmi esetre ki ne adjanak.

Székelyudvarhelyen, 1909. július 18-án.

Alispán helyett:
Dr. Paál főjegyző.

229.

Sz. 4569—909. alisp.

Valamennyi községi és körjegyző urnak.

A vármegyei hivatalos lap kiadóhivatalának értesítése szerint a vármegyei hivatalos lap előntetési díjaival még az alábbi évekről a következő községi és körjegyzőségek vannak hátrálékban:

Körjegyzőségek:

1906. Székelypálfa, Székelyszenttamás, Zetelaka.

1907. Atyha, Farkaslaka, Székelypálfa, Székelyszenttamás, Zetelaka, Nagysolymos, Siklód, Siménfalva.

1908. Atyha, Farkaslaka, Székelypálfa, Székelyszenttamás, Zetelaka, Felsőboldogfalva, Székelydobó, Kénos, Bözöd, Nagysolymos, Rugonfalva, Siklód, Siménfalva.

1909. Atyha, Bikafalva, Bögöz, Farczád, Farkaslaka, Felsőboldogfalva, Fenyed, Parajd Szentegyházfalva, Székelydobó, Székelypálfa, Székelyszentkirály, Székelyszenttamás, Zetelaka, Székelyvarság, Bardocz, Homoródalmás, Homoródbene, Homoródszentpál, Kányád, Kénos, Oklánd, Székelyderzs, Bözöd, Erked, Etéd, Fiafalva, Kobátfalva, Kőrspatak, Nagyalambfalva, Nagysolymos, Rugonfalva, Siklód, Siménfalva, Székelykeresztur, Székelyszenterzsébet Székelyvéczke, Szentábrahám, Tordátfalva, Ujszékely.

Községek:

1906. Kadács, Siménfalva, Magyarandrásfalva.

1907. Nagysolymos, Kadács, Siménfalva, Magyarandrásfalva.

1908. Agyagfalva, Décsfalva, Székelymagyaros, Farkaslaka, Árvátfalva, Felsőboldogfalva, Székelydobó, Székelypálfa, Gyepes, Homoródbene, Kénos, Telekfalva, Bagy, Bözöd, Bözödujfalva, Kis-solymos, Betfalva, Nagykele, Kiskede, Rugonfalva, Siklód, Kadács, Medesér, Siménfalva, Magyarandrásfalva, Szentábrahám, Nagysolymos.

1909. Atyha, Bikafalva, Hodgya, Óczfalva, Agyagfalva, Bögöz, Décsfalva, Székelymagyaros, Farczád, Sükő, Székelylengyelfalva, Farkaslaka, Nyikómalomfalva, Szentlélek, Árvátfalva, Felsőboldogfalva, Patakfalva, Fenyéd, Küküllőkeményfalva, Márefalva, Székelybetlenfalva, Parajd, Kápolnáfalva, Szentegyházfalva, Béta, Székelydobó, Vágás, Firtosváralfa, Kecsekisfalva, Székelypálfa, Székelyfancsal, Székelyszentkirály, Tibód, Ülke, Székelyszenttamás, Zetelaka, Varságtisztás, Bardocz, Erdőfüle, Olasztelek, Homoródalmás, Homoródbene, Homoródjánosfalva, Homoródszentpál, Recsenyéd, Sándortelke, Jásfalva, Kányád, Petek, Bibarczfalva, Gyepes, Homoródbene, Kénos, Telekfalva, Homoródujfalva, Karácsonyfalva, Oklánd, Bagy, Ége, Székelydála, Székelyderzs, Székelymuzsna, Bodos, Csöb, Szentdemeter, Rava, Bözöd, Bözödujfalva, Erked, Etéd, Küsmöd, Magyarfelek, Szederjes, Benczéd, Csehétfalva, Kobátfalva, Tarcsafalva, Székelyszentmihály, Kőrspatak, Kiszalambfalva, Kissolymos, Nagysolymos, Betfalva, Nagykele, Kiskede, Rugonfalva, Siklód, Szolokma, Kadács, Medesér, Siménfalva, Magyarhidegkut, Székelyandrásfalva, Székelyhidegkut, Székelyszenterzsébet, Magyarzsákod, Székelyszállás, Székelyvéczke, Csekefalva, Gagy, Magyarandrásfalva, Szentábrahám, Enlaka, Firtosmartonos, Tordátfalva, Alsóboldogfalva, Ujszékely, Kadicsfalva, Homoródszentpéter.

Felhivom intézkedjék az iránt, hogy ezen

hátrálékok közvetlenül Becsek D. Fia kiadó címére legkésőbb a folyó évi aug. hó 15-éig feltétlenül beküldessenek, mert ellenesetben a mulasztó közegekkel szemben megtorló eljárást leszek kénytelen folyamatba tenni.

Székelyudvarhelyen, 1909. évi július 19-én.

Alispán helyett:
Dr. Paál főjegyző.

230.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám 4593—909.

Székelyudvarhely város polgármesterének, s valamennyi községi és körjegyzőnek.

A vármegyei legtöbb adót fizetők névjegyzékének kiigazításához az 1886. XXI. t.-cz. 25. §-a értelmében az adóhivataloknak augusztus 31-éig be kell szolgáltatniuk a megfelelő adókimutatásokat. Erre való tekintettel felhívom címet, hogy a szükséges adatokat az adókiivetés és előírás után azonnal, de mindenesetre még augusztus 31-ike előtt küldjék meg az illetékes adóhivatalhoz.

Székelyudvarhely, 1909. július 20-án.

Alispán helyett:
Dr. Paál, főjegyző.

III. Altalános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények.

231.

82849—1909. VII a. B. M. számú körrendelet.

Az 1902. évi 35000 B. M. számú szabályrendelet 63. §-ának kiegészítése oly családtagok kórházi költségei tárgyában, kik a katonai tárczák terhére nem gyógykezelhetők.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságoknak.

Az 1902. évi április hó 4-én 35000 sz. a. kelt kórházi szabályrendelet 63. §-a értelmében tényleges állományú és nyugdíjas katonák, ugyszintén családjuk tagjai és cselédjeik után felmerülő ápolási költségek megtérítését havonként attól a csapattesttől kell kérni, melynek állományába a családfe tartozik, de hogy fizetés teljesítségé, az illető ápoltnak felvételi okmánnyal kell ellátva lenni, melyet az illetékes csapatparancsnokság vagy kezelő bizottság esetleg katonai állomási vagy térparancsnokság állít ki.

A m. kir. honvédelmi miniszter 1908. évi 45389—5. sz. alatt kelt átirata szerint azonban a m. kir. honvédségnél a közös hadseregével azonos és legfelső jóváhagyás mellett érvényben álló illeték szabályzat I. rész 14117. és 122. §-ának határozmányai értelmében a tényleges vagy nyug

állományú rangosztályba nem sorolt havidíjasok családtagjainak, valamint a nem I. ső módozat szerint nős tényleges legény állományú egyének családtagjainak a hadügyi illetőleg honvédelmi tárcza terhére eszközöndő gyógykezelésre, sem polgári sem katonai kórházakban igényök nincs, ilyenek részére felvételi okmányok ki nem állíthatók.

Felhívom tehát a törvényhatóságot, figyelmeztesse a területén levő kórházak igazgatóit és a kórházi költségek behajtására hivatott hatóságokat, hogy amennyiben a vezetésük alatt álló kórházakban a hadseregnek illetve honvédségnek kötelékébe tartozó oly egyének családtagjai kerülnek ápolás alá, akiknek részére a fent jelzett határozmányok értelmében felvételi okmány nem állítható ki az ezek után felmerülő kórházi ápolási költségek behajtása iránt, az 1899. évi XXI. t.-cz. illetve az 1902. évi 35000 Km. sz. szabályrendelet módosításáról szóló 1907. évi 140000 Km. rendelet 59. §-ának intézkedései is mérvadók, oly megszorítással azonban, hogy a mennyiben a fizető köteles egyéneknek egyéb vagyonuk vagy jövedelmük nem volna, mint a törvény értelmében le nem foglalható 1600 korona évi zsold vagy 1000 koronát meg nem haladó nyugilleték, minden további behajtási eljárás mellőzésével az illető egyének családtagjainak kórházi ápolási költségei az országos betegápolási alap, illetve a m. kir. államkincstár terhére jelen rendeletemre való hivatkozással felszámítandók.

Budapest, 1909. évi június hó 21-én.

A miniszter meghagyásából:

Kovács s. k.,
miniszteri o. tanácsos.

Szám. 4602—909. alisp.

Az udvarhelyvármegyei közkórház igazgatójának, a három járási főszolgabírónak, Székelyudvarhely város polgármesterének, az összes községi és körjegyzőknek s a községi előljáróságoknak.

Tudomás és esetenként való pontos alkalmazkodás céljából kiadom.

Székelyudvarhelyen, 1909. évi július 21-én.

Alispán helyett:
Dr. Paál főjegyző.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körözüvények.

Állati betegségek. Sertésvész fellépett szorványosan Székelyszentkirály községben, járványosan Gyepes községben a zárlat elrendeltetett.

Sertésorbáncz szorványosan fellépett Székelykeresztúr községben az udvarzárlat elrendeltetett.

Sertésorbáncz megszűnt Kissolymos, Kisgalambfalva, Alsóboldogfalva, Szentábrahám és Magyarhermány községekben, a zárlat feloldatott.

Versenytárgyalási hirdetmény. A szentegyházafalu—székelyzsombori törvhat. közüt 862

—9:192 km. szakaszának áthelyezési munkáit Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága 1909. évi május hó 12-én hozott 1290. sz. határozatával 13978 kor. 08 fill. költséggel engedélyezvén, e munkák biztosítása céljából ennell zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek. Felhivom mindazokat, kik a fent jelzett munkálatokat elnyerni óhajtják, hogy a vonatkozó ajánlataikat öt pecsétel lezárt borítékban a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatalnál 1909. évi *augusztus 7-én* délelőtt 10 óráig nyujtsák be. A borítékokon megjelölendő, hogy az abban foglalt ajánlat mely munkára vonatkozik. Az ajánlatához a kért munkabér 5%-ának megfelelő bánatpénznek, ezen hirdetmény számára való hivatkozással, valamely m. kir. állampénztárnál, v. adóhivatalnál történt letét igazoló letét nyugta csatolandó. Készpénz, vagy értékpapír az ajánlatához nem csatolható. A versenytárgyalás az ajánlatok felbontásával a fent megnevezett hivatalnál az ajánlatok beadására kitűzött idő elteltével — fog megtartatni. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek. Az utépitési munkákra vonatkozó tervek, továbbá általános és részletes feltételek, szerződés minta a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatalnál naponta a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők. A költségvetési egységárakban a kövező munkáknál mindenütt a köanyag értéke is befoglalatik, mivel azonban a támfalak és belésfalakhoz szükséges, mintegy 110 öl = 800 köbméter, sőt esetleg a következő munkához szükséges köanyag is az utvonatra kiszállítva vállalkozó rendelkezésére fog bocsáttatni, vállalkozó köteles lesz ezen köanyagot az építéskezésnél felhasználni és e czimen minden 1 m³ köanyag után 3 kor. 50 fillér fog vállalkozó keresetéből levonatni. A köanyag mennyiségének megállapítása az előzetesen kiszállított és ölebbe rakott kőalakzatok alapján történik. Az ajánlatok felett Udvarhelyvármegye a »közszállítási szabályzat« 25. §-ában megállapított határidőn belül dönt. Az 1907. évi III. t. cz. 13. és 14. §§-ai értelmében az ajánlattevő, amennyiben ajánlata elfogadtnék, köteles a munka teljesítéséhez szükséges új gépeket, eszközöket, berendezési tárgyakat az idézett törvényszakaszoknak megfelelően hazai gyárakból beszerezni és a munka teljesítéséhez hazai, első sorban magyar honos műszaki erőket, iparosokat, alvállalkozókat, munkavezetőket, munkásokat stb. alkalmazni és ezen kötelezettség ellenőrzése céljából szükséges adatokat a munka ellenőrzésével megbizottnak, rendelkezésére bocsátni. Ezen kötelezettségek egyike, vagy másika alól való felmentést az 1907. III. t. cz. 13. §-a értelmében csakis a keresk. miniszter ur adhat, azok bármelyikének áthágása esetén a kir. államépítészeti hivatalnak jogában áll — minden bírói beavatkozás nélkül — a szerződést felbontani és e mellett a munkát, ajánlattevő kárára és veszélyére más módon biztosítani, vagy 20%-ot meg nem haladó kötbért kiszabni és a munka folytatását követelni. A kiszabott kötbér a kereskedelmi- és ipari alap javára esik. Ezen kötelezettségek, vagy

azok egyikének kijátszása esetén az 1907. III. t. cz. 15. §-a értelmében jogában áll a m. kir. kereskedelmiügyi miniszternek vállalkozót a jogkörébe eső ipari szállítások és munkálatokból véglegesen, vagy meghatározott időre kizárni. Mindazon ajánlattevők, akik ezen hivatallal addig üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak szállítóképeségüket és megbízhatóságukat azon ipar- és kereskedelmi kamara által igazoltatni, melyhez telepük szerint tartoznak. A biztosíték, a részletes feltételekben megszabott arányban, az utófelülvizsgálat eredménye szerint fog visszaadtni. A hivatal fenntartja magának, illetve Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága, hogy a beérkezett ajánlatok között, az árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson. Az ajánlat ivenként egy koronás bélyeggel látandó el és abba világosan és határozottan beveendő azon kijelentés, hogy ajánlattevő úgy a szerződést, mint az általános és részletes feltételeket ismeri, azokat kötelezőleg elfogadja. Amennyiben többen együttesen (mint társ-vállalkozók) tesznek ajánlatot, már az ajánlatban megnevezendő azon egyén, a ki a munkát vezeteti és aki felhatalmaztatik, hogy a munkát társai nevében vezeteti és aki a folyósított járandóságokat felveheti. Ha csak lehetséges, már az ajánlatban megnevezendő azok a hazai czegek, melyektől a szükséges anyagok stb. beszereztetnek. Amennyiben az lehetséges nem volna a szerződés kötéskor, vagy a munka megkezdésekor — ami 15 nappal a munka megkezdése előtt bejelentendő — tartozik vállalkozó 10% kötbér terhe mellett bejelenteni azon hazai ipartelepeket stb. ahonnan szükségletét fedezni. — M. kir. államépítészeti hivatal. Székelyudvarhely, 1909. évi július hó 7-én. *Szobolka Rezső*, kir. műsz. tanácsos.

Hirdetmény. A szentgyházásfalu—székelyzsombori törvényhatósági közut lövétei 8620—9:192 klm. szakaszának építési munkái tárgyában a közutak és a vámokról szóló 1890. évi I. t. cz. 56. §-a alapján a helyszíni bejárás f. évi június hó 23-án megtartván, ennek eredménye alapján a fent idézett törvény 60. §-ában foglalt intézkedéshez képest szóban levő építkezésnek a bejárás alapjául szolgált műszaki tervek szerinti keresztülvitelét ennell engedélyezem azon változtatással, hogy a 8986 klm. pontban tervezett 060 m. nyílású betonáteresztő helyett 100 m. nyílású áteresztő lesz építendő. Mindazon érdekelt területtulajdonosokkal szemben, kikkel az utépitéshez szükséges területek atengedése iránt a helyszíni bejárás alkalmával megegyezés nemjött létre, a kisajátítási eljárás, a kisajátításról szóló 1881. évi XLI. t. cz. rendelkezései szerint meg fog indittatni. Ezen határozatomról Lövéte község előljárosága s ennek utján összes érdekelt azzal értesitetnek, hogy e határozat ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül, vagy a vármegyei Hivatalos Lapban való közzététel 8-ik napjától számított 15 napon belül Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottságához felebbezni lehet. A határozat egy példánya kiadatik a kir. államépítészeti hivatalnak. Székelyudvarhely, 1909.

évi július hó 16-ikán. *Dr. Sebesi János*, alispán.

Bérleti hirdetemény. A cs. és kir. helyőrségi csapatok, intézetek részére szükséges takarmány és tűzifa biztosítása tárgyában ajánlati tárgyalások tartatnak; és pedig 1909. év augusztus hóban Nagyszeben a cs. és kir. 12. hadtest hadbizottság hivatalos helyiségében, Fogaras, Nagydísznód, Orlat, Medgyes és Székelyudvarhely; 1909. évi augusztus hó 9-én Brassóban a cs. és kir. élelmező főok raktárnál, Brassó, Bottfalva, Szentpéter, Hóltővény; 1909. év augusztus hó 10-én ugyanazon a helyen Feketehalom, Keresztényfalva, Vidombák és Rozsnyó; 1909. év augusztus hóban Gyulafehérvárt a cs. és kir. élelmezési raktárnál, Gyulafehérvár, Szászváros, Erzsébetváros és Abrudbánya; 1909. év augusztus hó 4-én Kolozsvárt a cs. és kir. élelmezési raktárnál Kolozsvar Marosvásárhely és Beszterce kiszolgáltatási állomások számára. Az ajánlati tételre nézve az idő 1909. év szeptember hó 1-től 1910. év szeptember hó 30-ig értendő. A részletes kimutatást és az ajánlati feltételeket tartalmazó bérleti hirdetemény a vármegyei levéltárban megtekinthető. Székelyudvarhely, 1909. július 19-én. Alispán helyett. *Dr. Paál*, főjegyző.

Pályázati hirdetemény megüresedett katonai alapítványi helyeknek betöltésére. Az alapítványnak megnevezése: B. II. erdélyi alapítvány. Három hely évenként 48 kor. és egy évenként 72 kor. Etlethosszra az alapító levélben foglalt feltételek mellett. Erre igényük van: a) Segélyre szorult rokkantaknak az őrmestertől lefelé, kik Brassóvármegyének közsegeiből, vagy az 1859. évben fennállott brassói körből származnak és a cs. és kir. hadseregben, vagy a m. kir. honvédségnél szolgáltak; kik az 1859. évi hadjáratban rokkantak lettek előnyben részesülnek, b) az a) pontban említett özvegyeinek és árváinak. Mellékletek melyekkel a kérvények felszerelendők: 1. A tényleges szolgálatból való elbocsátásról okmány. 2. Egy hivatalos bizonyítvány a családi viszonyokról, amelyből az ellátott és ellátatlan gyermekeknek száma, életkoruk és nemük kivethető legyen. 3. Egy orvosi bizonyítvány az egészségi állapotról a segélyre szorultság megítélésére. 4. Egy hivatalos bizonyítvány a vagyoni viszonyokról, amelyben ki kell tüntetve legyen az is, vajjon folyamodó mily magasságu évi jövedelmet huz a) az államtól nyugdíj, sebesülési pótdíj stb. fejében, b) alapítványokból, c) kereset által (a vagyon jövedelméből). A folyamodványok 1909. évi szeptember hó 1-ig azon vármegye alispánjához, amelynek körletében a kérelmező illetékes, ettől a tekintetbe jövő hadkiegészítő kerületi parancsnokság útján a cs. és kir. 12. hadtest parancsnokságához 1909. évi október hó 1-ig terjesztendők be. Azon igényjogosult folyamodók, kik egy alapítványi helyre való részesítése végett már kérelmeztek és a 12. hadtestparancsnokságnál előjegyzésben állanak azok kérelmeiket nem kell hogy megújítsák. Azon folyamodók, kik szabadhelyek hiánya miatt nem részesíthetők, későbbi részesítésre előjegyzésbe vétetnek.

Versenyárgyalási hirdetemény. Homoród-bene udvahelymegyei község vízvezetési munkálatainak biztosítása tárgyában az erdélyrészi (székelyföldi) miniszteri kirendeltség zárt ajánlati versenyárgyalást hirdet. Az előirányzati költségek 14732 94 koronát tesznek ki. Pályázók, kik csakis magyar honosak és honi bejegyzett czégek lehetnek felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtására vonatkozó zárt és lepecsételt borítékba helyezett ajánlataikat a folyó évi augusztus hó 7-ik napjának reggeli 9 órájáig annál is inkább igyekezzenek beadni az erdélyrészi (székelyföldi) miniszteri kirendeltséghez (Marosvásárhely), mert az elkésve érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Az ajánlathoz az összeg 5% -át kitevő bántpénz melléklendő az ajánlati feltételekben előirt módon. Az ajánlati feltételek, az ajánlati úrlap, költségvetés és az összes szükséges tudnivalók alulírott hivatalnál megszerezhetők, hol azonfelül a tervek is betekinthetők a hivatalos órák alatt. Marosvásárhely, 1909. július 21-én. Erdélyrészi (székelyföldi) miniszteri kirendeltség.

Tölgy- és bükkfaeladási hirdetemény. A felsőrákosi volt urbéres közbirtokosság Felsőrákos község határán, Ágostonfalva vasuti állomás közelében fekvő erdejének 69711—908. sz. F. M. rendelet és 2471—908. sz. köz. erd. bizottsági végzéssel engedélyezett s kijelölt rendkívüli felhasználatot, mely előzetes becslés szerint mint egy 1140 m³ tölgytönköt, 956 m³ tölgyépületi fát, 6933 m³ bükkmüfát, 2920 m³ bükk épület- és eszközfát, 20543 m³ bükk tűzifát és 1829 m³ tölgy tűzifát teszen ki, folyó évi augusztus 28-án d. e. 10 órakor Felsőrákason a községházánál szabályszerű írásbeli zárt ajánlatokkal összekötött nyilvános szóbeli árverésen, kikiáltási áron felül a legtöbbet ígérőnek, tővön az erdőben eladja. Kikiáltási ár 87938 kor. Bántpénz 10%. Utóajánlatok nem fogadotnak el. Részletes becslés, árverési és szerződési feltételek a vargyasi m. kir. erdőgondnokságnál és az alulírott nál megtekinthető. Felsőrákos, 1909. július 23-án *Biró Mózes*, urbéri birt. elnök.

Árverési hirdetemény. 1. Erdőfüle erdőbirtokosság tulajdonát képező 2600 katasztrális hold erdő és legelő terület, melyen szép vad állomány van főleg vadsertésben. 2. Erdőfüle község szántó- és kaszáló határainak vadászati jogaik 6 egymásután lejáró évekre külön-külön nyílt árverésen haszonbérbe adatik 1909. évi *augusztus hó 14-én* reggel 8 órakor a község házában. Erdőfüle, 1909. évi július hó 27-én. *Boda Pál*, k. bíró és erdőbirtokosság elnök.

Postaügynökség megnyitása. Az ujonan berendezett firtosmartonosi postaügynökség 1909. évi július hó 21-én megnyílt.

Felfogott lovak. Bogárfalva község határán folyó hó 14-én felfogott 3 drb 1 és fél éves ló csikó. Ezek közül 2 drb barna szőrű, egyiknek hátsó jobbába és az első ballába kesey, a másiknak mind a két lába csüdbe kesey, 1 drb pedig pejszőrű jegytelen.

Eltévedt ökörborju. A tizenhétfalusi erdő felsőboldogfalvi részen egy drb egy éves, fehér ökörborju. a jobb hátsó tompón B. T. bélyeg eltévedt.

Felfogott juhok. Bethfalva község határában f. évi április hó 28-án az országos juhvásár alkalmával felfogott s egy izben körözött juhok f. évi augusztus hó 4-én d. e. 10 órakor Betfalva községházánál elfognak árvezetetni.

Felfogott kopó. Peteki Dulla Dávidnál folyó hó 8-ikától kezdve egy drb hátán fekete és más testrészén sárga szőrű kopó kutya felfogva tartatik, igazolt tulajdonosa 15 napon belül átveheti.

Elveszett ökör. Boros László György zetelaki lakos tulajdonát képező egy drb 8 éves, fehér szőrű ökör, jobb füle csonka, bal füle hátsíva elveszett. Megtalálás esetén kérem a zetelaki előljárósjágot értesíteni.

Körözendő egyének. Közbiztonság elleni kihágással terhelt *Balogh János* volt székelyszáldobosi lakos nyomozandó és feltalálása esetén a nagyajtai főszolgabírói hivatal értesítendő.

Özv. Hajduska Józsefné szül. Kovács Juliánna hatósági segélyt nyert nő nyomozandó s arra nézve, hogy férje hol és mikor halt el, továbbá hogy ő maga 1889. óta mely helyeken, mennyi ideig lakott s micsoda foglalkozást folytatott, részletesen kihallgatandó, s a felveendő jegyzőkönyv Nagyvárad polgármesterének a 8876. számra való hivatkozással megküldendő.

Özv. Léderer Lipótné szül. Freifeld Szeréna, kinek családi és életrajzi adatai ismeretlenek nyomozandó s feltalálás esetén úgy férje, valamint szülei utáni illetőségére, valamint hozzátartozóira és ezek vagyoni viszonyaira nézve kihallgatandó s a felvett jegyzőkönyv Nagyvárad polgármesterének megküldendő.

Özv. Solyom Jánosné szül. Némethi Zsuzsanna, továbbá annak 23 éves F.-vásárhelyi szül. ev. ref. vallásu leánya *Solyom Zsuzsanna*, vala-

mint ennek mostoha apja *Barna János* napszamos nyomozandó és feltalálás esetén tartózkodási helyök Nagyvárad polgármesterével közlendő.

Nagy János volt császlói ev. ref. tanító részére előlegezett 5 kor. rögtöni segély megtérítetése céljából nyomozandó s vagyoni és illetőségi viszonyaira nézve részletesen kihallgatandó, a kihallgatásról felveendő jegyzőkönyv Nagyvárad polgármesterének megküldendő.

Szabó János békési születésű 33 éves, református, nős, napszamos, aki 1904 január 19-én Budapestről (IX. Viola-utca 50. sz. földszint 8. ajtószám alól) Czinkotára jelentette távozását, ott azonban teljesen ismeretlen s azóta hol létéről nem adott hírt, nyomozandó és feltalálás esetén tartózkodási helye Békésvármegye alispánjával közlendő.

Törvénytelen ágyból Kondoroson, 1909. évi április hó 5-én született *Lakatos Ferencz* illetősége megállapítandó lévén, ismeretlen helyen tartózkodó anyja *Lakatos Etel*, ki állítólag 1888. évi augusztus hónapban Cibakházán született nyomozandó s feltalálás esetén illetőségi viszonyaira a legtűzetesebben kihallgatandó, az illetőségére vonatkozó esetleg birtokában levő okiratok hivatalos használatra bevonandók s azok a felveendő jegyzőkönyvvel együtt Békésvármegye alispánjához beküldendő.

Zárizván 1871. évi május hó 1-én született *Badány Adám* és neje 1865. évi április hó 9-én Kunfalván született *Veres Katalin* nyomozandók és feltalálásuk esetén illetőségi viszonyaikra részletesen kihallgatandók, a felvett jegyzőkönyv Árva vármegye alispánjának megküldendő.

Özv. Schächter Abáné szül. Áron Ráchel nyomozandó s földtalálás esetén származási és illetőségi viszonyaira nézve jegyzőkönyvileg kihallgatandó s a felvett jegyzőkönyv Kolozsvár szab. kir. város tanácsának megküldendő.

